

KURJER ZAGŁĘBIA

Czennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnikiem rocznie mk. 1800, półrocznie 900 kwartalnie mk. 450, miesięcznie mk. 150. pocztą mk. 175. — Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz nonparelowy lub jego miejsce na 1-ej stronie Mk 50 w tekście Mk 60 po tekście reklamy Marek 30. Zwyczajne marek 25. Drobne: 5 Marek. za wyraz. najmniej marek 30. Dla zagranicznych 100% drożej.

Adres Redakcji i Administracji: **SOSNOWIEC**, ulica Dąbłowska Nr 1

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 9 rano bez przerwy do g. 7 wiecz. Wnieślię i święta od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 11—1w poł. i od w 5—6

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmuje Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tow. Akc. „Reklama Polska” w Warszawie i w siedzibie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 8.00** (Na G. Śląsku **30 fen.**) **SOSNOWIEC** sobota dnia 27 sierpnia 1921 roku Nr. 191 Rok XV

BACZNOŚĆ! Dziś w sobotę dnia 27 b. m. **UWAGA!**

Górnos Śląski Teatr Ludowy

b teatr kom. plebiscytowego w Bytomiu pod kierunkiem p. Zofii Wójcickiej-Chylewskiej znanej autorki wielu dramatów i powieści.

Na ogólne żądanie odegra 611

W sali Robotników Chrześcijańskich przy ul. Kościelnej w Sosnowcu

Wesele Podlaskie

Stuka ludowa ze śpiewami i tańcami w 5 akt. (6 odsłonach)

Skład zespołu 30 kilka osób z własną orkiestrą i chórami. Bilety wcześniej do nabycia w cukierni Warstawskiej i od g. 5 w kasie teatralnej. Początek o g. 8 w.

POPIERAJMY SZTUKĘ ŚLĄSKĄ!

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku drogie nam zwłoki

s. t. p.

Bernarda Szmalca

i okazali tyle serdecznego współczucia, a w szczególności duchowieństwu miejscowej Parafji, Dyrekcji fabr. Hulczyńskiego, pp. śpiewakom, kolegom i wszystkim życzliwym składając serdeczne „Bóg zapłać”

614

Żona, syn i rodzina.

WAŻNE DLA PRZYJEZDNYCH DO WARSZAWY!

„KAPIELE RZYMSKIE” OTWARTE CO NOC

nie wyłączają niedziel i świąt od godziny 10^{1/2} wiecz. do 6^{1/2} rano, wyłącznie dla mężczyzn 455

Warszawa, Krak. Przedm. 58 (obok Mickiewicza).

Pod adresem Sejmu.

To, co się odbywa i odbywało na terenie naszego Sejmu Ustawodawczego, wzbudza uczucie wielkiego niepokoju w duszy każdego logicznie myślącego obywatela i każe mu pomimo woli skierować za pytanie pod adresem naszych suwerenów, czy nie nadszedł już wielki czas, aby dzisiejszy Sejm jak najprędzej zakończył swój żywot, przekazując w ręce swego następcy wykonanie uchwalonej i ogłoszonej już Konstytucji z dnia 17 marca rb.

Dwie chroniczne, a zarazem bardzo niebezpieczne choroby towarzyszyły naszemu Sejmowi, mianowicie: brak zdrowej większości sejmowej, oraz brak rozgraniczenia pomiędzy władzą ustawodawczą i wykonawczą. Ostatnie przesilenie gabinetowe uwydatniły w szczególny sposób — brak tej większości. Mimo, że chwila dla Polski jest groźna, mimo że na Zachodzie decydują się przyszłe losy kraju, stronnictwa sejmowe dalej prowadzą targi o teki ministerjalne, o władzę, o swoje „ja”, przedstawiając jedne drugim nogę.

Szał walki partyjnej doszedł do takiego napięcia, że prosto zamienił się w humorystkę. Zdarzają się, prosto mówiąc, karygodne warcholstwa ze strony to jednego z ugrupowań sejmowych to drugiego, które na każdym kroku głoszą, że dobro kraju im jednym leży tylko na sercu.

Narzekamy, że dyplomacja zachodnia nie chce uwzględnić naszych słusznych żądań, nawet tych, które wyraźnie są określone w traktacie wersalskim, że jesteśmy przedmiotem napaści wrogiej nam prasy zagranicą, która usiłuje nam we wszystkim szkodzić, a jednak nie chcemy uwierzyć w to, że w pierwszej linii przynosi nam większą szkodę brak jedności narodowej i metody walki stronnictw w Sejmie.

To też przedłużanie tego chronicznego stanu ad infinitum jest rzeczą bardzo groźną dla kraju i sądzimy, że wersja, jakoby Sejm postanowił nie rozwiązywać

się w ciągu roku od daty ogłoszenia Konstytucji, jest tylko plotką kularową. Patriotycznie nastrojone i uczciwie myślące stronnictwa powinny przekonać swych kolegów, że kurezy we utrzymanie się przez nich swych foteli poselskich odsuwa tylko chwilę rozpoczęcia budowy naszej państwowości, natomiast zwiększa z każdą chwilą chaos, co może spowodować brzemienne w skutki wypadki.

Jedynym czynem, jaki zatrze złe wrażenie z działalności Sejmu, jest uchwalenie przez niego ordynacji wyborczej i oznaczenia jak najbliższego terminu nowych wyborów.

Tego domaga się dobro naszej Ojczyzny, tego wreszcie żąda cały naród.

G. G.

Urzednicy.

Nikt więcej chyba w obecnych czasach nie jest tak mało uposażonym, jak nasi urzednicy państwowi. Nikogo zapewne nie przyciąga tak łobitnie i rażąco obecna drożyzna, jak właśnie ich. To też większość z nich, a szczególnie ci, co mają rodziny na utrzymaniu, wiedzą dziś żywot nie do pozazdroszczenia, żywot wprost uciemiężony pod każdym względem. Pensja urzednika nie wystarcza nawet na życie najmniej wybredne, nie mówiąc już o ubraniu i obuwiu. Prawda, że jakoś żyją, że nago i boso nie chodzą — ale nie z pensji. Niejeden miał lub ma jeszcze za so

ba, inni wysprzedają to lub owo, a inni znów korzystają z pomocy swych rodzin, lub też brną w długach. Nic więc dziwnego, że wobec takich warunków praca urzedników staje się coraz mniej intensywną, a lepsze siły opuszczają swe stanowiska, chwytając się innego sposobu do życia. Warunki takie wprowadzają chaos w całej maszyni państwowej i są często przyczyną różnych malwersacji urzedników, wogóle nieetycznych ich czynów. Ażeby temu zapobiec, należy co najrychlej podnieść stan uposażenia wszystkich urzedników bez klasyfikowania miejscowości, bo czy

Polskie Tow. Handlu Międzynarodowego

„MUNDUS”

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Warszawa, Aleje Jerolimskie Nr. 35

ODDZIAŁY:

Wiedeń Elizabethstrasse 1	Gdańsk Langenmarkt 21	Lwów Hetmańska 6
-------------------------------------	---------------------------------	----------------------------

Wydział techniczny:
Warszawa, Hortensja Nr 6. — Telef. Zarządu: 178-07, i 3-58, Biuro 3-57.

Generalna Reprezentacja następujących firm:

Tow. Akc. Zjednoczonych fabryk wyrobów carbonowych i elektrycznych w Wiedniu Wszelkie materiały szlifierskie: tarcze, ziarno, pilniki, płótno, papier, oselki do kos i t. p.	Fabryka pomp i wagi Garwens w Wiedniu Pompy do studni kopanych, artezyjskich i pędniane dla fabryk. Wagi dziesiętne, setne, wozowe i inne.
Tow. Akc. Fabryk Wyrobów Gumowych i Balata Matador Wyroby gumowe, techniczne, pasy pędniane balata. Zakłady stalowe Rudolf Schmidt w Wiedniu	Bracia Kind w Aussig Pasy pędniane, tkane wielbłądzie i bawelniane
Stal wszelkiego rodzaju i narzędzia ostre jak: pilniki, świdy, rozwiertniki, gwintowniki i t. p.	Tow. Akc. „The Danubil Comp” w Wiedniu Płyty uszczelniające azbestowo-gumowane.

Samochody firmy Horck i Selve.
Dostawa wszelkich artykułów technicznych dla biur technicznych, okrowni, gorzelni, hut, kopalń nafty rafinerji i t. p.

615

to w Warszawie, czy we Włocławku, czy też gdziekolwiek indziej, ceny są te same, gdyż drożyzna wycisnęła i wyciska nadal swe pięty wszędzie jednakowo. Uposażenie to winno być zrównoważone i podporządkowane do istniejących wa-

runków. Wtedy dopiero możemy się spodziewać, że urzędnicy z prawdziwą energią i zaparciem oddadzą się uczciwie swej pracy, co przyniesie wielką korzyść Państwu i społeczeństwu.

Helena Domanowska.

Z Górnego Śląska.

Ishil objął referat sprawy górnośląskiej.

PARYZ (E. E.) Prezydent Rady Ligi Narodów wicehrabia Ishil przedstawił sam Radzie Ligi Narodów raport w sprawie G. Śląska.

Hiszpanja przyjmie referat sprawy górnośląskiej?

PARYZ (PAT). Dotąd nie ma urzędowego potwierdzenia wiadomości o odmowie Quintana De Leona w sprawie przyjęcia referatu w kwestji górnośląskiej na Radzie Ligi Narodów.

Rzekoma koncentracja (!) wojsk polskich na granicy Górnego Śląska.

BERLIN (EE) Z Londynu nadeszły wiadomości, że angielski komisarz na Górnym Śląsku zwrócił uwagę swemu rządowi na niebezpieczeństwo z powodu rozlokowania się polskich oddziałów w silę 50,000 ludzi (!) na granicy Górnego Śląska. Ilość żołnierzy pol-

skich przewyższa ilość żołnierzy koalicyjnych na Górnym Śląsku (!)

(Dziwno, że angielski komisarz nie zwraca uwagi na nagromadzone siły niemieckie na pograniczu Śląska i na orgie bojówek niemieckich na terenie plebiscytowym, a widzi niebezpieczeństwo tam, gdzie go nie ma red)

Wojska sprzymierzonych wyruszają dziś na Górny Śląsk

PARYZ (PAT) Radio. Do Berlina wysłano oficjalną notę, zawiadomieniem, że dwa bataliony angielskie i brygada francuska opuszczają okolice nadreńskie, ażeby przybyć na Górny Śląsk. Transport wojsk rozpoczął się 25 sierpnia.

Rozprawa przeciw mordercy Montalegre.

BYTOM (PAT). We czwartek rozpoczyna się przed sądem wojennym koalicyjnym w Tarnowskich Górach proces przeciw mordercy majora Montalegre, Joschkemu.

Strojk w dyr. Poznańskiej zażegnany.

WARSZAWA. (wł.) W środę powrócił do Warszawy minister b. dzielnicy pruskiej dr. Trzcinski, oraz minister pracy i opieki społecznej p. Darowski.

Pertraktacje obu ministrów z kolejarzami wielkopolskimi dyr. pozn. i gdańskiej doprowadziły wreszcie do pożądanego wyniku, choć kom. międzyzwiązk. kolejarzy początkowo odrzuciła propozycje rządu. Kolejarze żądali podwyższenia dodatku drożyznianego o tyle, aby zarobek robotnika ze średnią rodziną w 5 klasie za robkowej wynosił 18,640 marek oraz zredukowania stref drożyznianych z 5 do 2 przyczem Poznań i większe miasta prowincjonalne miałyby być zaliczone do pierwszej kl.

Rokowania toczyły się przez cały dzień 24 sierpnia i z początku nie dały żadnego rezultatu, bowiem pracownicy stawiali zbyt wygórowane żądania. Dopiero 24 b. m. w nocy doszło do porozumienia i 25 b. m. został podpisany protokół, mocą którego przed-

stawiciele wszystkich związków zobowiązały się przyłączyć do pracy już 25 go b. m. o godz. 14 ej.

Wszystkie miejscowości, zaliczone dotychczas do kl. V, w których znajdują się stacje kolejowe, przeniesione zostaną natychmiast do IV kl. Równocześnie przeprowadzi się jak najrychlej rewizję miejscowości, zaliczonych do III i IV klasy do datki drożyznianego. Przeklasyfikowanie będzie miało ważność od 1 sierpnia b. r.

Dla Poznania przyznano mnożnik 700 w formie dodatku wyrównawczego od 1 września b. r.

Protokół omawiał sprawę podwyżki mnożnej przez podwyższenie mnożnika, który może być dokonany rozporządzeniem Rady ministrów. Sprawa ta została już przedłożoną tejże Radzie.

W zakończeniu swem mówi protokół o ekwiwalencie za deputaty, do którego uprawnieni są kolejarze, służący przynajmniej od 15 stycznia b. r.

Zniesienie rewizji na „granicy“

Wielkopolski i b. Kongresówki.

WARSZAWA. (Tel. wł.) Minister b. dzielnicy pruskiej wydał rozporządzenie o zniesieniu rewizji na granicy b. zabroju pruskiego i b. Kongresówki,

z wyjątkiem kontroli nad przewożeniem cukru, soli, tytoniu i spirytusu. (Domagaliśmy się tego i my w swoim czasie red)

Rząd już walczy z drożyzną!

Teraz kolej na społeczeństwo...

WARSZAWA. (wł.) W ministerjum aprowizacji odbyła się narada, poświęcona sprawie walki z drożyzną.

Na radzie obecni byli minister spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, przemysłu i handlu, komisarz rządu Anusz, komisarz aprowizacyjny przy magistracie Nowicki, naczelnik urzędu walki z lichwą p. Ptas.

Obradowano nad projektem komisarzy rządu p. Anusza, by celem powstrzymania drożyzny ustalić w

porozumieniu z zainteresowanymi przedstawicielami przemysłu i handlu ceny t. zw. wytyczne i w kontrolowaniu ich oprzeć się nie na biurokratycznym aparacie rozmaitych urzędów, lecz na siłach społecznych.

Ministerjum aprowizacji projektuje udzielenie komisarzowi rządu p. Anuszowi prawa karania wykroczeń przeciw cenom wytycznym.

Uchwały konferencji, zmierzające do ukrócenia spekulacji i wyzysku, złożone będą Radzie ministrów do zatwierdzenia.

Nastroj ludności w Rosji sowieckiej wobec Polski.

Inteligencja i proletarijaty miejski za Polską Chłopi rosyjscy przeciwko Polsce.

WARSZAWA. (wł. a. s.) „Przegląd Wieczorny“ otrzymał garść informacji ze źródła bardzo kompetentnego o nastrojach ludności Rosji sowieckiej w stosunku do Polski.

Inteligencja rosyjska, której jeszcze nie wytepiły cerezwy, jako też i proletarijaty miejski usposobieni są życzliwie dla Polski i polaków, podobnie jak i do innych państw.

Natomiast chłopi rosyjscy nie są zwolennikami Polski, ani też przyjaciółmi

polaków. Czynniki rządu agitują bowiem szeroko, że obecna Polska, tak jak dawniejsza Rosja carska „jest państwem par excellence burżuazyjnym. Kapitał burżuazyjni sprawują w niej swe rządy autokratyczne. Następnie wpajają bolszewicy w chłopów rosyjskich przekonanie, że gdyby nie Polska, Rosja połączyłaby się z Niemcami, pokonałaby wroga koalicję i zaprowadziłaby powszechny rząd bolszewicko-chłopski w Europie.

Pokojowa organizacja Min. spr. wojsk.

WARSZAWA Koresp. „Kur Lwowski“ donosi, że wezła w życie nowa organizacja pokojowa Min. spraw wojskowych. Na czele Ministerstwa spraw wojskowych stoi Rada wojenna z gabinetem, jako organem doradczym. Na czele gabinetu ministerjalnego stoi pułkownik Szpakowski.

Sztab generalny rozpada się na 5 oddziałów na czele których stoi szef sztabu generał Sikorski.

1 oddział: organizacyjny, na czele pułk. Piłch; 2 oddział: informacyjny na czele pułk. Matuszewski; 3 oddział: szkolny, na czele pułk. dr. Kukiel; 4 oddział: komunikacyjny i etapowy, na czele podpułk. Kwaśniewski;

5 oddział: personalny, na czele pułk. Łuskina i podpułk. Malinowski.

Dział administracyjny Min. spraw wojsk. rozpada się na 10 departamentów, na czele których stoi gen. Henniag-Michealis. Na czele oddziału wydziału prawniczego stoi gen. Krzemieniecki. Na czele wydziału przemysłu wojennego — gen. Regnault. Na czele wydziału kontroli wojskowej pułk. Gorecki. Samodzielny wydział centralnej księgowości pozostaje pod kierownictwem pułk. Peschle. Ogółem na etat min. spraw wojskowych wchodzi 778 oficerów, 336 szeregowych i 561 osób cywilnych.

Kpiny z Duchowieństwa?

LWOW. (wł.) „Lwowska“ Gazeta Codzienna pisze: Księta nasi otrzymują od rządu polskiego po dziś dzień przedwojenną pensję to znaczy między 150 do 200 mk. Poprawiono by wszystkich stanów, tylko duchowieństwa kate się ginać z głodu, widocznie wychodząc z założenia że wówczas ich życie zbliży się bardziej do ideału chrześcijańskiego. Prawda są proboszczowie, kanonicy, którzy mają duże dochody, ale pytamy z czego żyć mają księża, w ubogich gminach i parafiach? Czyż nie jest to anomalia ostatniego rodzaju, że w państwie katolickim płaci się księżom katolickim pensję, która nie wystarcza nawet zbrakowi na całodzienną wyżywienie? A coż stroniectwa socjalistyczne o tym wyzysku.

Obwołanie króla Jugosławii.

BELGRAD (wł.) Na sejmie posiedzeniu parlamentu obwołano królem kr. Aleksandra. Uchwalono nadto nadać zmarłemu królowi tytuł „Pierca Wielkiego, zbawiciela Serbów, Chorwatów i Słowenów.

Nowa taksa pocztowa w Rosji.

RYGA. (Ruspr.) W Rosji sowieckiej ogłoszono nową takse pocztową. Bezpłatna przesyłka korespondencji, praktykowana dotąd, została zniesiona. Wysłanie listu zwyczajnego kosztuje 100 rubli, poleconego 1,000 rubli; Wyraz w depeszy miejscowej kosztuje 100 rubli, zamiejscowej 500 rubli, terminowej 3,000

rb. Opłata telefonu wynosi 350,000 rb. rocznie, — w mieszkaniu prywatnym i 500 tysięcy rubli rocznie w lokalach publicznych. W depeszach iskrowych wyraz kosztuje 1 tysiąc rb.

Rząd wobec ruchu strajkowego.

WARSZAWA. Pod przewodnictwem ministra obrony pracy i opieki społecznej p. Ludwika Darowskiego odbyło się zebranie z udziałem przedstawicieli ministrów. Zastanawiało się nad potrzebą zrewidowania umów, zawieranych dotychczas z robotnikami i zdecydowano, że stosunek części społecznych budżetu do niespożytych (określony dotychczas) jak (15 do 25) musi ulec zmianie. Zaprojektowano stosunek 60 do 40. Do tej możności, nawiązania nowych układów z robotnikami. Ostateczny wynik zależny jest od uchwały Rady ministrów.

Wyprawa Petruszowicza po... dolary.

LWOW. Ministerjum „ZUNR“ z Petruszowiczem na czele rozpisali w Ameryce pożyczkę „obrony narodowej“ na sumę 100 000 dolarów. Jak być i o emigracja zaoczna subskrybować te „bondy“ wiadomości „ZUNR“, niewiadomo. Zanim tylko dotąd jest to, co cała opozycyjna prasa ruska w Ameryce wypisywała o praktykach różnych „trudowych“ kwestarzy.

Palestyna pod hegemonją Anglii.

Nansen. Komisarz angielski w Jerozolimie Herbert Samuel ma stosować względem tamtejszych korporacji chrześcijańskich politykę nieprzychylną. Z powodu zakazu opublikowania w Palestynie rozporządzeń papieskich, patriarcha katolicki w Jerozolimie miał wnieść protest u reprezentanta Anglii.

Senat gdański odwołuje się do Rady Ligi Narodów.

GDANSK. (PAT.) Jak się dowiaduje „Gazeta Gdańska“ senat pod naciskiem stronictwa niemieckiego postanowił odwołać się do Rady Ligi Narodów w sprawie orzeczenia gen. Halkisa, przyznającego koleje gdańskie Polsce.

Kronika telegraficzna.

— Pisma niemieckie podają, że komisja międzysojusznicza nie udzieliła Korfiantemu pozwolenia na przejazd na G. Śląsk.

— Spis ludności Litwy Srodekowej wobec trudności technicznych oraz braku środków zostały odłożony.

— W Mińsku skończył się proces 44 t. zw. „Sawinkowców“ Rozstrzelano 7-min przewódców i 2 urzędników sowieckich, którzy im pomagali, reszta skazana na więzienie.

— Organ Maks. Hardena, jeden z najpoczytniejszych tygodników niemieckich, wychodzący od lat 29 przestał wychodzić z dniem 1 października r. b. Harden wyjeżdża do Ameryki, gdzie wygłosi szereg odczytów.

Wobec strajku kolejowego.

Docenialiśmy zawsze stanowisko, zajęte przez kolejarzy wobec państwa i jego potrzeb, rozumielśmy jego czyn odważny, rozumny, patriotyczny i obywatelski, nie pozbawiony cech bohaterstwa w dniach listopadowych 1918 r.

Rozumiemy też i potrzeby kolejarzy i ich rodzina, potrzeby, związane z utrzymaniem w ciężkich warunkach dzisiejszego życia.

Tak, jak dawniej, tak i teraz stajemy po stronie słusznych żądań pracowników kolei którzy upośledzeni zawsze materialnie, umieli czekać cierpliwie na poprawę ich bytu, gdy czekać trzeba było.

Dziś, mamy większą nadzieję, że z dnia na dzień będzie lepiej. Warunki życia stały się łatwiejsze, przy czującej ochronie granic państwa i zrozumienia obywateli obywatelskich i własnego interesu przez producenta wiejskiego, produkty rolnie staniają, stanieją wszystko w miastach, zniknie potrzeba uciskania się do strajków, a wtedy w Polsce nastąpi życie spokojne i normalne. Nastąpić ono musi, bo zrosną od nas samych to zalety.

Na razie jednak, choć, jak powiadamy, są dowody, że życie staje się łatwiejsze, a drożyna powoli znikła, sądząc z cen niektórych artykułów żywnościowych — są też i ludzie w państwie, o których rząd zadbać powinien i których prośbę uwzględnić może.

Trzeba jednak i o tym pamiętać, że te nowe podwyżki płac, podług za sobą zmiany taryfy opłat kolejowych pasażerskich i towarowych.

Ceny wielu towarów zaczęły się znów wahać.

Spółceństwo, a szczególnie biedna ludność miast to odczuje. I dlatego chcielibyśmy mieć tę błagą nadzieję, biorąc pod uwagę, że każda zwyżka płac tych czy innych powoduje zmiany w ustosunkowaniu się cen na produkty pierwszej potrzeby i to nierównomiernie podnosząc te ceny — że strajk kolejarzy i wysunięte postulaty zrozozone jako słabo konieczne, nieprędko, a może już i wcale się nie powtórzą.

Tak samo wogóle myślimy i o innych strajkach, do których uciekać się winał pokrzywdzeni materialnie tylko w rachunek niebędący, nienukluionej wprost konieczności.

Rząd spełnił już zapewne życzenia kolejarzy i uskutecznił ich postulaty.

Niechże jednak odtąd całe społeczeństwo a z niem i kolejarze czynią wszystko, by w Polsce strajków było jak najmniej.

Inaczej marka nasza z 4 fenieniemieckich spadnie do... zera!

Pamiętajmy, że już dziś my sami sprzedajemy i kupujemy za... obcą walutę, obcy nasz waluty nie szanuje, starajmy się ją więc podnieść a nie obniżać.

wa czy koncert, przedstawienie kinematograficzne — niech będą opodatkowane.

Wysokość podatku, ustalił Komitet budowy teatru, wyłoniony z przedstawicieli sejmiku, zarządów miast, rad miejskich i gminnych i działaczy społecznych Komitet i miejscowe pisma mogą prócz tego zbierać ofiary na rzecz budowy teatru. Kery dobrowolnie i przymusowo, pochodzące ze spraw honorowych również na ten cel przeznaczamy.

Miejscowe sfery przemysłowe i kupieckie wiele tu uczynić mogą, deklarując subside i lokując większy kapitał w przyszłym gmachu teatralnym. „Ziarno do siaraka a bierzcie się miarka”.

Mamy wiele braków w Zagłębiu, jak: słabe drogi, niesterowione ulice, brak tramwajów, wodociągów, kanalizacji i t. p. I na to potrzeba pieniędzy. Ale, mimo to, się wolno nam przypominać o teatrze.

Jestli wszystko uczynimy, by zebrać odpowiedni fundusz na budowę — gmach stanie wkrótce, a mając gmach teatralny, łatwiej będzie nam już my-

śleć o innych rzeczach, związanych z teatrem.

Na miejsce pod przyszły teatr proponowalibyśmy plac, gdzie znajduje się cerkiew nowa, przy ul. Dytłowskiej.

Tymczasem zaś jednak, gdy lada dzień otworzą się podwoje teatru odnowionego kosztami Narodowego Związku Ludowego, stwórzmy corzychlej i wo Przyjaciel! Teatru Zagłębia w składzie podobnym do składu Komitetu budowy teatru, by się sama tylko dyrekcja w ciągu całego sezonu myślała o wielu kłopotach, związanych z prowadzeniem teatru.

Towarzystwo takie wpłynie na ustalenie repertuaru teatralnego, wychodząc z założenia, że teatr nie jest — czerpką, sama musza podkasana.

Towarzystwo, będąc stale w kontakcie z dyrekcją i publicznością, ustali wreszcie stosunek obustronny teatru do widza — słuchacza i vice versa i wiele dobrego uczynić będzie mogło dla obu stron.

A Dyrekcji życzymy, by wysiłki jej szczerze obywatelskie, spotkały uznanie u społeczeństwa! J. S-ki.

więcej szanowali pracę i grosz publiczny?.. Warto by też przyśpieszyć roboty i pomyśleć o innych szosach, co polecamy Szejmowi.

— Ze Związku Drukarzy. Z dniem 3-go września, b. pracownicy drukarscy żądali podwyżki pensji o sto procent. Nic w tem dziwnego, wzrastająca drożyna sprawiła to, że niegdys najpiśniej wynagradzani drukarze zostali w tyle za innymi zawodami. Dziś kiedy zwykaj robotnik za rozklejenie afiszy, żąda 2000 mk, to jażże śmiesznie wygląda ta sama suma za wydrukowanie ich tj. za papier, farbę, pracę recera, maszynisty i t. p.

Najtaniej również kosztują gazety, dawniej kiedy „Kurjer” kosztował 3 kop, to za nie moż na było kupić fant białego chleba, 10 sztuk dobrych papierosów lub ćwierć fanta cukru. Iż powinien dzisiaj kosztować „Kurjer”; ażeby za niego można było kupić fant chleba choćby czarnego.

— Przedstawienia Górnośląskiego Teatru Ludowego. Górnośląski Teatr Ludowy, który na pierwszych przedstawieniach w Sosnowcu i Dąbrowie zjednał sobie zaufanie i uznanie publiczności, daje szereg następných przedstawień w Zagłębiu. A więc w sobotę, dnia 27-go sierpnia rb, w sali teatru „Zagłębia” (ul. Kościelna 7) o godz. 8 wiecz. powtórzona będzie efektowna sztuka ludowa z życia ludu na Podlasiu pt. „Wesołe Podlaskie”, która tak podobała się słuchaczom. W niedzielę, da. 28 przedstawienie w klubie na kol. Niemce. W poniedziałek 29 bm. wieczór w Będzinie w sali teatru „Corso”, a we wtorek 30 bm. zjedzie teatr górnośląski na II-e przedstawienie do Dąbrowy (sala „Komety”). Spodziewać się można, że wszystkie przedstawienia będą miały zapewnione powodzenie.

— Strejk kolejarzy. W ostatniej chwili doradujemy się, że w paątek dnia 26 go b. m. o g. 2 m. 45 stanęły pociągi na lni Dyr. Warszawskiej, z powodu strejku kolejarzy.

Przegląd prasy

Błada, Wam, paskarza!
W artykule: „Menc, Thakel, Phares” — w „Gońcu Ciesztuchowskim” czytamy na temat wysiłku paskarzy, w którym

Doktor med.
Sianożęcki
powrócił
przyjmuje od godziny 3 do 7 wieczorem.
Sosnowiec ul. 3 Maja 24.

KRONIKA.

Z dnia na dzień.

Agitatorki z „sowieckiego rajna” znalazły sposób agitacji nowy. Oto w pociąg, czy miejskim tramwaju prowadzą z sobą ciekawe rozmowy...

Leć kto rozumny, w te babskie powieści Wierzyć nie zechce w dyskusji ferworze. Zaś w agitacji moral się ten miesiąc: Babę śle djabeł tam, gdzie sam nie może... Es.

— Co mówią kolejarze. W dniu 25 bm., na zebraniu kolejarzy kolo sosnowieckiego były omawiane postulaty, które uchwalili IV zjazd kolejarzy w Warszawie. Wobec tego, że temla wystawionych żądań upłynął w połowie sierpnia, kolejarze postanowili przystąpić do strejku. Strejk może wybuchnąć lada chwila, zalety to od centrali kolejarzy w Warszawie. Kolejarze twierdzą, że jeśli przystąpią do strejku, to do tego kroku zostali pchnięci jedynie z powodu trudnych warunków życiowych, jakie wytworzył... woiay handel źle zrozumiiany przez paskarzy. Żadne inne pobudki nimi nie kierują. Wrogo przeciw państwu nie myślą wcale występować, jeśli rząd uwzględni ich słasne żądania.

— „Ikrka” — organem Zjednoczenia Narodowo ludowego. Dowiadujemy się, że na mocy uchwały Zarządu powyższego stronnictwa z dnia 24-bm „Ikrka” staje się organem Zjednoczenia Narodowo-ludowego. W związku z tem postanowiono polecić wszystkim członkom i sympatykom Zjednoczenia, by odtąd prenumerowali swój organ, który zamieszczać będzie bezpłatnie komunikaty, dotyczące życia i działalności powyższego stronnictwa (vide wzmianka w „Ikrze” w nr. 150-ym z dnia 26 sierpnia rb).

— W sprawie godzin handlu. W sprawie istotnie fatalnych zarządzeń, co do godzin zamykania i otwierania sklepów otrzymaliśmy uwagi następujące: Codziennie czytamy w piśmie krytykę paujących u nas stosunków, szczególnie zaś o godnym napiętnowaniu przymusie ograniczenia wolnej pracy, a już nowy przepis o godzinach handlu w mieście naszym jest

wysoce krępujący. Dotychczas jeszcze można było jako tako borykać się z trudnościami prowizoryjnymi, obecnie jednak przeciętny mieszkaniec, szczególnie urzędnik lub robotnik nie ma i teralnie możliwości zapotrzenia się w żywność ani w najniezbędniejsze przedmioty swojej potrzeby, gdyż w owej chwili, gdy pracę opuszcza, jednocześnie też wszystkie sklepy i handle zostają zamykane. Co gorzej, największy kłopot jest z nabywaniem mięsa: w piątki i soboty żydzi rzeźnicy nie biją trzody, bojąc się, by się mięso w ciągu soboty! miedzieli nie zepsuło. Nie każdy z chrześcijan rzeźników zaś mięso w sobotę posiada. W niedziele dostać mięsa nie można... Czy nie należałoby by sklepów z artykułami żywności, piekcywa i mięsa otwierać i w dni świąteczne od 7 do 9 r., by ludność mogła te artykuły otrzymać?

— Upaństwowione gimnazjum. Dowiadujemy się, że upaństwowienie Gimnazjum Sileskiego męskiego zostało już zdecydowane przez Ministerjum Wyższ. i Oświecenia Publicznego i nastąpi z początkiem nadchodzącego roku szkolnego

— Szanujmy drogi i pracę publiczną. Urząd powiatowy budowy dróg przystąpił już do reperacji szosy, przechodzącej przez Wolkowice Komorae na drodze z Będzina do Szarleju (Górny Śląsk). Dziwimy się, że po nowowbudowanej szosie, niewykończonych jeszcze ostatecznie, wozy przejeżdżające, mając iść do stępa, jedąca całym pędem, rujnując mioxolną i kosztowną robotę dokola polepszenia naszych dróg. Czy nie należałoby na szosie postawić tablicy z odpowiedniami napisami i przestrzegać jadących, by

Sprawa teatru w Zagłębiu.

Niema chyba pośród nas mieszkańca, [któryby nie czuł potrzeby istnienia stałego teatru w Zagłębiu.

Teatr w naszym warunkach szarego, codziennego wegetowania duchowego inteligencji i szerokiej mas społeczeństwa — odgrywać powinien i musi rolę kształcącą, wychowawczą, budząc w nas zamilowanie do tego, co piękne, szlachetne i dobre.

Dziś, gdy w życiu zblorowisk ludzkich wśród najróżnorodniejszych trosk, kłopotów, wzajemnej rywalizacji i bezwzględnej walki o byt — zwycięstwa najczęstiej się — teatr nietylko winien nas bawić i rozweselać myśl naszą, ale przede wszystkim budzić w nas szlachetniejsze instynkty. Oddziaływając na różnorodnie, co do wymagań i pojęć artystycznych, warstwy — teatr musi być i świątynią sztuki i miejscem godziwej rozrywki.

By teatr mógł być takim, musi się opierać na bezwzględnie pewnych i niawaruchzonych podstawach materialnych, musi być pod tym względem niezależnym od tak zw. „popierania”.

Z jalmuzny i zebrańny teatr się długo nie utrzyma, a kapryśna i wymagająca publiczność, od której się teatr uzależni, na prowincji szczególnie, często pokładane w niej nadzieje zawieść może.

A więc przedewszystkiem teatr musi mieć własny gmach, urządony według wymagań najkoneserszych techniki teatralnej i zaopatrzony w niezbędne rekwizyty teatralne.

Dalej teatr musi mieć odpowiednie siły artystyczne, dostatecznie wynagradzane za pracę wysoce odpowiedzialną, bo pracę obywatelską, pracę społeczną w całym tego słowa znaczeniu.

W warunkach wysoce suor-

malych magistrat m. Sosnowca i dotychczasowa dyrekcja teatru czyniła wiele, by teatr w Zagłębiu spełnił choć w części swe posłannictwo, tembardziej, że znajdował się i znajduje na granicy G. Śląska.

I tam bowiem wpływy teatru polskiego Zagłębia sięgaly i sięgać muszą.

Za nie mogliśmy dorównać teatrowi np. w Katowicach czy Bytomiu, na to się wiele słożyło przyczyn:

Dziś jednak, gdy uprzytomniłimy sobie znaczenia teatru dla Zagłębia i zdobyliśmy już doświadczenie z lat ubiegłych, co do sposobów prowadzenia teatru — musimy sobie powiedzieć, że w Sosnowcu musi być teatr taki, jaki istnieć tu już oddawna powinien

Teatr musi mieć dalszą odpowiedzialnie kierownictwo w osobach dyrektora, czy ciała kolektywnego, jako zarządu, któreby umiało teatr ten utrzymać na poziomie prawdziwej sztuki i nie pozwoliło mu stać się zwykłą budą cyrkową, nie nie mającą wspólności z pojęciem współczesnym o sztuce teatralnej.

Nasz teatr, w Sosnowcu, w znikomej zaledwie części tym wymaganiom odpowiada. Gmachu teatralnego właściwie nie posiadamy.

To, co jest własnością Twa „H. Renard”, nie jest gmachem teatralnym, jaki powinno posiadać Zagłębie, boć nie tylko Sosnowiec, ale i Będzin, Cieladź, Dąbrowa, Niwka, Grodziec, Satorz i okolice bliższe i dalsze korzystają przecież z teatru sosnowieckiego.

Rząd nam, o ile wogóle coś tu pomóc może, nie wiele do pomoże.

Zatem opodatkujemy się we wszystkich miastach Zagłębia na rzecz budowy teatru. Jak to słusznie zaznaczyła „Ikrka”, każde widowisko, każda zaba-

Dziś i dni następane Dla młodzieży dozwolone.
Wielki historyczny film w 7 dużych częściach
„ORLĄTKO”
czyli
KSIĄŻĘ REICHSTADTU
Obraz ten cieszył się niebywałym powodzeniem we wszystkich miastach Europy.

autor, zwracając się do kupców i rzemieślników, mówi:

Kiedy Wam mówią: — za drogo bierzecie! — wtedy wy z fałszywą przyziębłą na ustach twierdzicie, że inaczej nie moglibyście wyżyć na swoje. Lecz skąd się biorą w waszych reżach te masy pieniędzy i wszelkiego dobra. że aż na najwzruszniejsze zbytki wystarcza?

W jaki to sposób śmiecie, gdy staniało zboże, bydło i trzoda, utrzymywać tak wysoką cenę chleba, a mięso stałe podrasać? W przeciągu kilku tygodni podnieśliście cenę lichej słoniny ze 100 mk. do 250 marek za funt, kwarta mleka kosztuje już 50 mk.

Przeklęliśmy sprawozdanie i urzędy walki z lichwą, — i słusznie. Gdyż, aby w nich pa nowała sprawiedliwość, trzeba by Boga uprosić, by objął nad nami zarząd.

Ale wy, spekulanci, wy sami, połóście rękę na sercu i wykażcie się rzetelnymi rachunkami przed społeczeństwem.

Zdemnie uroczyście z siebie te szaty, krawię i izami bliźnich nawiąka. Zmyćcie uczciwym handlem i przemysłem tę klatwę pokoleń, tak bezmyślnie przez was gnębiętego. Kłatwa taka jeszcze nikomu i nigdy na pożytek nie poszła!

Pijani szalona pomysłowość może sobie zadzwicze z mojej przestrogi. Ale ja wam powiadam:

Kara Boża was dotknie niechybnie! Wasze dzieci w waszych oczach smarują i karby niegodnie, kosztem nieopisanej krzywdy ludzkiej nabyte, siwymi włosami waszemi wycierać będziecie progi domów waszych, skalanych nieposłuszeństwem, zbytkiem, rozpustą i krzywdą bliźnich!

Słyszycie? idą burzy pomruki! Spójrzcie jeszcze raz baczenie! mocno, z całym sił wzrok wyżej, a dojrzyście na kamiennej ścianie dziejów napis, który was trwoga śmiertelną przepaś, wy biblijni ślepi Baltazarowie: „Maas, Thekel, Phares!”

Bet—i.

„Obłuda”

W numerze 122-im „Głosu Pracy” z dnia 25 sierpnia r. b. w artykule pod powyższym wymienionym tytułem czytamy:

„Nie mamy zbytnich przesądów — uważamy jednak, iż nie ładnie jest np. oglądać się za bezwyznaniowca, a codziennie chodzić do spowiedzi — że nie wypada starozakonnym głosić antysemityzm!

Powiadaliśmy „Rzeczpospo-

lita” i „Gazeta Poranna”, które wzięły sobie monopol na patryjizm, narodowość i antysemityzm, iż w Warszawie wychodzi od roku nowe pismo, subadyowane przez kapitały amerykańskie, a opasowane całkowicie przez „anonimowe morcarstwo” (tytuł) którym tak często straszą awych czytelników „Gazeta Warszawska”, „Gazeta Poranna” i „Rzeczpospolita”. Skład redakcji rzeczpospolitego piśmienia stanowią pp. Lewin, Posner, Jawitz-Swolkenow, Gorenstein i Orenstein — pismo, to zaś nazywa się (nie Haint, nie Morgenblatt) „Rzeczpospolita”, tylko, że wymienienie pp. Lewin, Gorenstein etc., przez skromność rzekł się awych nazwisk rodowych, wołasz używać odmiennych, a mia nowic!:

p. Lewin używa nazwiska Strębski, p. Posner — Korab Kucharski, p. Jawitz — Pannakow, p. Orenstein — Orenski Niech i tak będzie. Jesteśmy zgodni. Ale co na to pismo Gazeta Poranna? Rrrret,!”

Wiadomość tę podajemy bez komentarzy. Sądymy, że „Rzeczpospolita”, jako organ powatay i cwy tywany przez szerokie warstwy społeczeństwa, zechce tę sprawę wyjaśnić należycie...

OFIARY.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów

35 Mk. 2650 jako resztę ze składek na wieniec dla s. p. Jadwigi Słepniowskiej przez Zarząd i urzędników kopalni Klimontów I i „Upadawa”

VIII-io kl. Wyższa Szkoła Realna w BĘZINIE.

Rok szkolny 1921/22 rozpocznie się 1 września o godz. 9 rano. Egzaminy dla nowostępujących oraz poprawkowe (powakacyjne) 2 i 3 września.

Miejsca wolne tylko w I II III i IV klasach.

Zapisy przyjmuje się do 29 sierpnia włącznie. 609

Dyrekcja szkoły.

8-kl. Szkoła Realna Żeńska H. Rządkiwiczowej Dęblińska 1.

przyjmuje zapisy codziennie od 11—1. 517

Egzaminy 31 sierpnia, Początek lekcji 3 września.

Komunikat.

W dniu 27 b. m. będzie sprzedawana słonina po 175 mk. za funt, mięso wieprzowe po 140 mk. i pospółka po 160 mk. dla ludności m. Sosnowca, jako otrzymany przydział od Wydziału Apropowizacyjnego Magistratu m. Sosnowca w następujących jatkach

- | | |
|-----------------------|-----------------------------|
| 1. w jacie Magistratu | targ przy ul. Dekierta |
| 2. „ p. Markiewicza | „ „ „ |
| 3. „ p. Pawłowskiego | „ „ „ Modrzejowskiej |
| 4. „ p. Włosińskiego | „ „ „ |
| 5. „ p. Strzelczyka | przy ul. Starososnowieckiej |

KOMUNIKAT.

Wydział Apropowizacyjny Magistratu m. Sosnowca

niniejszem podaje do wiadomości mieszkańców, iż na zasadzie umowy, jaka nastąpiła pomiędzy Komisją Kontroli Cen a przedstawicielami handlu mlekiem, ustalono cenę sprzedażną mleka niezbięranego na 50 Mk. za litr

Cena ta obowiązuje wszystkich sprzedawców mleka od dnia 25 sierpnia r. b. aż do odwołania

Cenniki na mleko, które wydaje Wydz. Apropowizacyjny 11 winni posiadać wszyscy sprzedawcy mleka i umieszczać je na widocznym miejscu.

Magistrat uprasza ludność by o każdym wypadku niestosowania się sprzedawców do cennika, zechciała donosić do Wydz. Apropowizacyjnego (Dęblińska 11) lub do Magistratu (Warszawska 6) ew. do najbliższego Podkomisarjatu P. P. w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

617

TOWARZYSTWO POZYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWE w POGONI

zawiadamia swych członków, że w dniu 27 sierpnia r. b. o godzinie 6 wieczorem w pierwszym terminie i w dniu 28 sierpnia r. b. o godzinie 3 popołudniu w sali Polskich Związków Zawodowych na Pogoni w terminie drugim odbędzie się prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków

ogólne nadzwyczajne zebranie

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie zebrania
- 2) Wybór prezydium
- 3) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania ogólnego
- 4) Zmiana statutu i nazwy 490
- 5) Wnioski władz
- 6) Wnioski członków, zgłoszone przynajmniej na 3 dni przed zebraniem ogólnym w pierwszym terminie

ZARZĄD.

MYDŁO z zawartością 67 proc. tłuszczu

(ze znakiem J. Cweigenhaft)

sprzedaje hurtowo w ilościach ograniczonych oddzielnymi rozporządzeniami urzęd. Dla kooperatyw, fabryk i kopalń ustępstwo.

J. CWEIGENHAFT. Sosnowiec, Targowa Nr. 7a.

UWAGA: Wobec podawania się pod moją firmę, sądajcie mydło tylko ze znakiem J. CWEIGENHAFTA.

Ból głowy, migrenę, nowralgię



osadzają powszechnie znane proszki z „kogutkiem” „Migrene Nervosin”. Znajdź w aptekach, składach aptecznych proszków z „Kogutkiem”.

DROBNE OGŁOSZENIA

Państwowy Urząd Pośredniczący Pracy

ul. Piłsudskiego Nr. 16 poleca służbę domową rzemieślników, a także wykwalifikowanych robotników i robotnice, kandydatów do terminu, oraz rutynowanych biuralistów. biuralistek maszynistki, techników. Pośrednictwo bezpłatne.

Do nowo budującego się domu przy ul. Modrzejowskiej Nr. 43 potrzebne treg-y N. P. 18, 20 i różne materiały budowlane także do wynajęcia sklepy i mieszkania 575—2

Maszyn do pisania Remington masło używane do sprzedania, Wiadomość, biuro Tech. Handl. K. Dąbrowski i S-ka Sosnowiec 3-go Maja 16 581—3

Poszukuję 1 2 pokoi z kuchnią. Zgłoszenia do biura K. Dąbrowski i S-ka 3-go Maja 16 582—3

Poszukuję miejsca gospodyni z dobrym gotowaniem w miejscu lub na wyjeździe. Oftery „Kurjer” dla „Gospodyni” 620

Zgubiono kupon chlebowy wydany na kop. Miłowice na imię Mikołaj Wojciechowski 624

Zgwał patent na handel owocami wydany przez Urząd Skarbowy na pow. Będziński na imię Jana Panok. Łaskawy znalazca raczy zwrócić na ul. Piłsudskiego Nr. 84 621

Ostrzeżenie

Ostrzegam pp. Kupców i Rejentów przed kupnem majątku przy ul. Sieleckiej 23 od mego męża Stanisława Rokity

Helena Rokita.

Wobec ograniczonej liczby miejsc wzywa się wszystkich dotychczasowych uczniów

8-kl.

Gimnazjum męskiego

w SOSNOWCU SIELCU

do ponownego zapisu, który przyjmuje kancelarja szkoły do d. 31 sierpnia b. r. Po tym terminie zapisy skuteczne nie będą.

619

DYREKCJA.

DOM KOMISOWO-HANDLOWY

STANISŁAW WINIARSKI i S-ka.

SOSNOWIEC, Piłsudskiego 25

Nadszedł świeży transport smoły dachowej czeskiej w najlepszym gatunku, prócz tego stale na składzie papa, klej stolarski, gips murarski, kreda mielona, pokost, gwoździe papowe, zamki maskastowe i okucia polskie, węgiel drzewny, szufle do węgla, rydło ze stylami i bez styli, siederosten, gwoździe fornierskie i t. p.

613

Komitet Rodzicielski uczniów 8-klasow.

Gimnazjum Męskiego

W SOSNOWCU SIELCU

ostrzega zalegających w opłacie składki rodziców, że synowie ich nie będą wciągnięci na listę uczniów r. szkol. 1921/22 przed uiszczeniem należnej od nich sumy. 618